

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
ФАКУЛТЕТ „ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДЕН“
КАТЕДРА „ФИНАНСИ“

Приета от ФС (протокол № 11 от 25.04.2024 г.):

Приета от КС (протокол № 8 от 11.04.2024 г.):

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц. д-р Д. Георгиева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „СРАВНИТЕЛНИ БАНКОВИ СИСТЕМИ“

ЗА СПЕЦ: „Банков мениджмънт“; ОКС „магистър“ – редовно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 5 за СС и СНУ, 6 за ДНДО и СПН

СЕМЕСТЪР: 9 за СС и СНУ, 11 за ДНДО и СПН

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 210 ч.; в т.ч. аудиторна 60 ч.

КРЕДИТИ: 7

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ	ОБЩО (часове)	СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ, в т.ч.:		
• ЛЕКЦИИ	45	3
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия)	15	1
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	150	-

Изготвили програмата:

1.
(Доц. д-р Л. Георгиев)

2.
(Доц. д-р Н. Вълканов)

Ръководител катедра:
„Финанси“ (доц. д-р Стоян Киров)

I. АНОТАЦИЯ

Цел на дисциплината: да даде базисни и специализирани знания на студентите относно промените в бизнеса на банковите институции, както и в институционалната и регулаторна структура на банковите системи на водещите индустриални страни.

Предварителни изисквания: за да изучават дисциплината студентите е необходимо да притежават знания и умения относно функционирането на съвременните финансовите пазари и посредници (изучавани по „Финансово посредничество“), природата на банковото дело и основните принципи на управление на банковите институции (изучавани по „Въведение в банковото дело“), оценяването, хеджирането и управлението на инвестиции във финансови инструменти (изучавани по „Финансови инвестиции“).

Изграждане на знание и разбиране: В резултат на обучението студентите придобиват знания за: произхода на банките и видовете банкови институции; моделите на организация на банковия бизнес; банковата система като комплекс от институции и регулаторни практики (механизми); организацията на съвременните платежни системи и ролята на банките; индикатори за сравнителен анализ на банковите системи.

Приложение на знанията и уменията: изразява се в способността на студентите да анализират последователно: спецификите на финансовия сектор съответната страна; структурата на централната банка и монетарната ѝ политика; макроструктура на банковата система; организационните и функционални особености на различните категории банкови институции; отражението на глобалната финансова криза върху банките и банковата система.

Получените знания и умения имат практическо приложение в работата на мениджърите на банки и други кредитни институции, специалистите от регулаторните и надзорни агенции на финансовия и банков сектор.

Придобиване на ключови компетентности: при обучението по дисциплината по-важните компетентности, които студентите придобиват са цифрова, предприемаческа и културна осведоменост и изява.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
ТЕМА 1. БАНКОВИ ИНСТИТУЦИИ		4	1	
1.1.	Произход и развитие на банките			
1.2.	Видове банкови институции			
1.3.	Финансови конгломерати			
ТЕМА 2. МОДЕЛИ НА БАНКИРАНЕ		4	1	
2.1.	Обвързано срещу транзакционно банкиране			
2.2.	Универсално срещу специализирано банкиране			
2.3.	Конвенционално срещу ислямско банкиране			
2.4.	Традиционно срещу модерно банкиране			
ТЕМА 3. ИНСТИТУЦИОНАЛНА И РЕГУЛАТОРНА СТРУКТУРА НА БАНКОВАТА СИСТЕМА		4	2	
3.1.	Институционална структура на банковата система			
3.2.	Видове банкови системи			
3.3.	Надеждност и стабилност на банките и банковия сектор			

3.4	Регулаторна структура на банковата система			
ТЕМА 4. ПЛАТЕЖНИ СИСТЕМИ		4	1	
4.1.	Същност и основни понятия			
4.2.	Видове платежни системи			
4.3	Роля на централните банки			
4.4	Платежните системи в еврозоната			
4.5	Глобални платежни системи			
ТЕМА 5. КЛЮЧОВИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА БАНКОВИТЕ СИСТЕМИ: ИНДИКАТОРИ ЗА СРАВНИТЕЛЕН АНАЛИЗ		4	2	
5.1.	Индикатори за пазарната структура на банковите системи			
5.2.	Performance-индикатори на банковите системи			
5.3	Индикатори за стабилност на банковите системи			
5.4	Индикатори за регулиране, надзор и corporate governance			
ТЕМА 6. БАНКОВАТА СИСТЕМА НА ВЕЛИКОБРИТАНИЯ		4	1	
6.1.	Структура и особености на британския финансов сектор			
6.2.	Централна банка - Bank of England			
6.3.	Банков сектор: преди и след ГФК			
6.4	Банкови институции - основни бизнес характеристики			
ТЕМА 7. БАНКОВАТА СИСТЕМА НА САЩ		5	2	
7.1.	Обзор на американския финансов сектор			
7.2.	Централна банка - Федерална резервна система (ФРС)			
7.3	Търговският банков сектор на САЩ			
7.4	Инвестиционната банкова индустрия - структура и услуги			
7.5	Небанкови финансови институции: взаимни фондове на паричния пазар и финансови компании			
7.6	Американската банкова система след приемането на закона Грам-Лийч-Блайли			
7.7	Банковата нестабилност от 2022-23 г.: причини, отговори и поуки			
ТЕМА 8. БАНКОВАТА СИСТЕМА НА ГЕРМАНИЯ		4	1	
8.1.	Макроструктура на финансовото посредничество в Германия			
8.2.	Централна банка – Deutsche Bundesbank			
8.3	Банков сектор: съвременна структура и характерни особености			
8.4	Мерки относно сигурността на банковите депозити			
ТЕМА 9. БАНКОВАТА СИСТЕМА НА ШВЕЙЦАРИЯ		4	1	
9.1.	Специфика на швейцарския финансов сектор			
9.2.	Централна банка и монетарна политика			
9.3	Банково регулиране и надзор			
9.4	Банковият сектор на Швейцария - структура и роля			
9.5	Банкови институции - организационни и функционални характеристики			
ТЕМА 10. БАНКОВАТА СИСТЕМА НА ЯПОНИЯ		4	1	
10.1.	Еволюция на японската финансова система и особености на съвременната и институционална структура			
10.2.	Централна банка - Bank of Japan			
10.3	Структура и развитие на японския банков сектор			
10.4	Специфика на японските банкови институции			
ТЕМА 11. ГЛОБАЛНАТА ФИНАНСОВА КРИЗА И РАЗВИТИЕТО НА БАНКОВИТЕ ИНСТИТУЦИИ И СИСТЕМИ		4	2	

11.1	Конкурентният натиск и промените в банковата индустрия в предкризисния период			
11.2	Глобалната финансова криза от 2007-08 г.			
11.3	Моделите на банкиране в след кризисния период			
11.4	Бъдещата архитектура на банковите системи			
	Общо:	45	15	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриално оценяване		
1.1.	Междинен тест	2	40
1.2.	Практическо задание	1	35
	Общо за семестриалното оценяване:	3	75
2.	Сесийно оценяване		
2.1.	Изпит (комбиниран тест)	1	75
	Общо за сесийното оценяване:	1	75
	Общо за всички форми на контрол:	4	150

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Георгиев, Л., Н. Вълканов (2024). *Сравнителни банкови системи (избрани теми)*. eLearn, ИУ-Варна.
2. Мишкин, Фр. С. (2014). *Теория на парите, банковото дело и финансовите пазари*. София: "Изток-Запад".

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Вълканов, Н. (2019). *Compliance в помощ на финансовото регулиране*. Варна: Наука и икономика.
2. Георгиев, Л., Вачков, Ст., Вълканов Н., Ямболов, А. (2017). *Конкурентност и стабилност на банковата система в България*. Варна: Наука и икономика.
3. Георгиев, Л. (2017). Проблемът „свръхбанкиране“ и структурната реформа в европейския финансов сектор. *Икономически и социални алтернативи*, 1: 46-57.
4. Георгиев, Л. (2015). „Глобалната финансова криза и развитието на банковите институции и системи“. *Известия на Съюза на учените – Варна, Серия „Икономически науки“*, с. 14 - 21.
5. Казанджиева-Йорданова, И. (2017). *Доктрината „Too Big To Fail“*. София: Изток-Запад.
6. Мишкин, Фр. С. (2014). *Теория на парите, банковото дело и финансовите пазари*. София: "Изток-Запад".
7. Младенов, М. (2015). *Пари Банки Кредит*. (Парична теория, парична политика, Европейска система от централни банки, парични съвети). София: Тракия М.

8. Стиллиц, Дж. (2010). *Свободното падане. (Америка, свободните пазари, кризата и виновните за нея)*. София: “ИнфоДАР”.
9. Greenbaum, S., A. Thakor, A. Boot (2015). *Contemporary Financial Intermediation*. Third Edition, Academic Press Publishing.
10. Kokkola T. (2010). *The Payment System. Payments, Securities and Derivatives, and the Role of the Eurosystem*. European Central Bank.
11. Mishkin, Fr., St. Eakins (2016). *Financial Markets and Institutions*. Eighth Edition. Pearson.
12. Casu, B., C. Girardone and P. Molyneux (2006). *Introduction to banking*. Harlow: Pearson Education Ltd.

Април 2024 г.